

- Anlam Belirsizliği
- Sözcüğün Yanlış Yerde Kullanılması
- Deyimlerin Yanlış Anlamda Kullanılması
- Sıralama ve Mantık Hataları

1. Deyimler kalıplaşmış ifadelerdir. Deyimleri oluşturan kelimeler çıkarılamaz veya yerine eş anlamlısı getirilemez. Deyimlerin yanlış anlamda kullanılması anlatım bozukluğuna neden olabilir. Örneğin “O, söylediklerimi dikkatle dinliyor ve uyarılarıma kulak asmıyordu.” cümlesinde “kulak asmamak” deyimini cümlenin anlamına uygun değildir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde deyim yanlış kullanımdan kaynaklanan bir anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) Sınavda başarılı olmam için çok çabalıyor, elinden geleni ardına koymuyor.
- B) Ev arkadaşım akşamları sadece oturur, elini sıcak sudan soğuk suya sokmazdı.
- C) Dedem atölyesinde bütün malzemelerini hazır ederdi, her şey elinin altındaydı.
- D) Bizim takım bu hafta da yenilmiş, son maçtan da eli boş dönmüştü.

2. Deyimler kalıplaşmış ifadeler oldukları için sözcüklerinin yerine eş anlamlıları kullanılamaz. Sözcüklerinin yerleri değiştirilemez.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde deyim yanlış kullanımdan kaynaklanan bir anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) Onun gözünü para hırsı sarmış ki para kazanmak için her kötülüğü yapar.
- B) Ancak başarısız olmayı göze alabilenler bu zorlu mücadeledede yer alabilir.
- C) Vatanımıza göz dikenler tarih boyunca ağır yenilgiye mahkûm olmuştur.
- D) Mağazanın vitrininde gördüğüm muhteşem elbiseden gözümü alamadım.

3. Deyimlerdeki kalıplaşmış ifadelerin değiştirilmesi anlatım bozukluğuna neden olur.

Bu bilgiye göre hangisinde deyim yanlış kullanılmadığından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Sobanın kenarındaki minderine kurulan yavru kedinin keyfine diyecek yoktu.
- B) Etrafındaki telaşa hiç aldırıyor; kendisine seslenilince oralı olmuyordu.
- C) İçeri yeni gelenlerin küçük çocuğu kuyruğuna basınca keyfi kaçtı.
- D) Minderinde rahat edemeyeceğini anlayınca başını alarak gitti.

4. Sözcüklerin cümledeki yeri doğru olmalıdır. Sözcüğün yanlış yerde kullanılması anlatım bozukluğuna sebep olur. “Çok başım ağrıyor.” cümlesinde “çok” kelimesi “ağrıyor” dan hemen önce kullanılmalıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde sözcüğün yanlış yerde kullanılmadığından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu yapılmıştır.

- A) O kasabadaki tek doktor olduğundan herkes ona akıl danışıyordu.
- B) En zor sporlarda gençlere taş çıkarıyor, yaşlılarını kendine hayran bırakıyor.
- C) Hava öyle çok soğumuştur ki eldivensiz ve beresiz okula gitmek imkânsızdı.
- D) Şirketin yeni açılan birimine kimin yönetici olacağı zar zor belirlendi.

5. Cümlede kişi zamirinin net bir şekilde ortaya konmaması veya gerekli olduğu halde virgül kullanılmaması anlam belirsizliğinden kaynaklı anlatım bozukluğuna sebep olur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde anlam belirsizliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Gerekli önlemleri alarak salona girdi.
- B) Geldiğini görünce herkesi bir telaş sardı.
- C) Yaşlı adama dönerek bir şeyler söyledi.
- D) Bunu yapacağını kimse tahmin etmiyordu.

6. Anlam belirsizliği anlatım bozukluğuna neden olabilir. “Söylediklerini anlamıyorum.” cümlesinde anlaşılmanın “senin söylediklerin” mi “onun söyledikleri” mi olduğu belli değildir.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisinde anlam belirsizliğinden kaynaklanan anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) Büyük başarılarımı herkesten evvel harekete geçmeme borçluyum.
- B) Denemeyi bırakana kadar asla başarısız olmuş sayılmazsınız.
- C) Kazandırdıklarını düşününce bu kadarcık sıkıntıya katlanmak gerekecek.
- D) Hayattaki en büyük risk, hiçbir riske girmemeyi göze almaktır.

7. Cümlede anlatılanların önem veya büyüklük sırasının yanlış olması anlatım bozukluğuna sebep olur. Bu anlatım bozukluğuna sıralama hatası denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde sıralama hatasından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Bolu Beyi'nin zulmüne uğrayan Yusuf, uyuz tayın sırtında köyüne yollar.
B) Babasının hikmetli öğütlerini dinleyen Köroğlu, tayı ışık girmeyen bir ahıra bağlar.
C) Uyuz tay, güzel bir bakımla dillere destan bir güzelliğe ve güce ulaşır.
D) Köroğlu'nun başından geçenler tüm Anadolu'da hatta Bolu'da duyulur.

8. Cümlelerde sıralama ve mantık hatası yapılması anlatım bozukluğuna neden olur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde sıralama-mantık hatasından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Çanakkale Savaşı'nda çok sayıda gencimiz şehit olmuştur.
B) Sonrasında bazı liseler hatta üniversiteler yıllarca mezun verememiştir.
C) Eğitimli kadrolarını kaybeden yurdumuz bunun etkisini hissetmiştir.
D) Ekonomik açıdan ülkeyi kalkındıracak bir nesil adeta yok olmuştur.

9. Hırsız insanların toplandığı masaya sinsice yaklaştı. Sandalyelere iştirilmiş ceketleri kimsenin ruhu duymadan yokladı. Kaşla göz arasında ceketlerden üçünü salondan çıkardı. Ceketini çalınan kişiler durumu epey sonra fark edebildi.

Bu metindeki anlatım bozukluğunun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Deyim yanlışlığı
B) Anlam belirsizliği
C) Sıralama-mantık hatası
D) Sözcüğün yanlış yerde kullanılması

10. O, benim yaptığım hiçbir işi beğenmez. Her işime bir kusur bulur. Bana verilen işleri *mükemmel yapsam da* başarılar göz yumacak ve eninde sonunda beni işten kovacak. Onun bu tavrı mesleki başarıyı hatta hayatımı etkileyecek, biliyorum.

Bu metindeki anlatım bozukluklarının sebebi aşağıdakilerden hangileridir?

- A) Sözcüğün yanlış yerde kullanılması
B) Sıralama-mantık hatası
C) Deyim yanlışlığı
D) Anlam belirsizliği

11. (I) Üniversite okumak için Bolu'ya gelmişim. (II) Hiç kimseyi tanımayan, hiçbir yeri bilmiyordum. (III) Her Allah'ın günü üniversiteye gidip gelmekten yorulmuştum. (IV) Bacaklarıma kara sular inmiş, adım atacak hâlim kalmamıştı.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) III ve IV

12. Sözcüğün yanlış yerde kullanılması anlatım bozukluğuna sebep olur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde sözcüğün yanlış yerde kullanılmasından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Kişileri, roman okumayı sevenler ve roman okumayı sevmeyenler diye ikiye ayırabiliriz.
B) Roman okumayı sevmeyenlerde karşılarındakinin acılarını paylaşma gücü yoktur.
C) Onlardan hayır gelmez demiyorum, büyük işlere asıl onların giriştiğini söyleseler ona da inanırım.
D) Çocukluk hatıralarımı çok kafamda tutamadığımdan anılarımı romana dökmekten kaçındım.